

BLAGAJNIČKO POSLOVANJE I FISKALIZACIJA

UREDILA: MR. SC. KATARINA HORVAT JURJEC

RRIF
Plus

Zagreb, 2013.

PREDGOVOR II. IZDANJU

Od početka 2013. dogodile su se značajne novosti u blagajničkom poslovanju obveznika (poduzetnika) poreza na dobitak i poreza na dohodak. Riječ je o uvođenju poreznog nadzora (fiskalizaciji) u prometu gotovinom, izmjenama u blagajničkom poslovanju koje se odnose na dopuštenu visinu uporabe gotovine pri nabavama dobara ili plaćanju usluga te o propisanoj visini blagajničkog maksimuma. Upravo je to bio razlog da poslije 16 godina izađe drugo izdanje knjige Blagajničko poslovanje.

U poslovnoj praksi gotovo da i nema poduzetnika koji u većoj ili manjoj mjeri ne posluju gotovinom, stoga se često postavljaju razna pitanja kao, primjerice, što se može isplatiti i naplatiti u gotovu novcu, kome se može plaćati u gotovini, postoje li ograničenja u svotama, kolika je maksimalna svota gotovine koja se može držati u blagajni, na koji način je moguće podignuti gotovinu, odnosno na koji način je potrebno položiti gotov novac na transakcijski račun te kako je potrebno navedeno evidentirati u poslovnim knjigama. Jednako tako, brojna su pitanja iz područja fiskalizacije, npr. tko je obveznik fiskalizacije, što znači fiskalizirati račun, koji su obvezni elementi fiskaliziranog računa i tome slično. Odgovori na takva, ali i mnoga druga pitanja, mogu se pronaći u ovoj knjizi.

Prvo poglavlje obrađuje ustroj blagajničkog poslovanja odnosno objašnjava tko je sve i na koji način obvezan voditi blagajnu, kako primijeniti odredbe o visini blagajničkog maksimuma i na koji način postupati sa svotom iznad blagajničkog maksimuma. Dani su primjeri Pravilnika o blagajničkom poslovanju te primjer Odluke o blagajničkom maksimumu.

U drugom su poglavlju na praktičnim primjerima obrađeni obrasci gotovinskoga platnog prometa, a u trećem je poglavlju obrađena tehnika obavljanja blagajničkog poslovanja. Dani su praktični primjeri ispunjavanja isplatnica, uplatnica i blagajničkog izvještaja, naloga za uplatu odnosno isplatu (HUB 3) te je objašnjeno kako navedene poslovne događaje treba evidentirati u poslovnim knjigama poduzetnika, uz obrazloženje koje je primitke dopušteno isplaćivati u gotovini.

Četvrto se poglavlje u cijelosti odnosi na fiskalizaciju blagajničkog poslovanja, uz objašnjenja kako treba izgledati interni akt poduzetnika, što sve treba fiskalizirati, koja su propisana oslobođenja i tome slično.

Peto je poglavlje knjige posvećeno kreditnim karticama u blagajničkom poslovanju. O posebnostima blagajničkog poslovanja u trgovini i ugostiteljstvu može se pročitati u šestom i sedmom poglavlju, dok je problematika vođenja blagajne kod obrtnika i slobodnih zanimanja – obveznika poreza na dohodak obrađena u osmom poglavlju. Deviznoj blagajni i poslovanju stranom gotovinom posvećeno je deveto poglavlje. Osim navedenoga, priručnik sadržava i pregled propisa koji uređuju blagajničko poslovanje i fiskalizaciju u prometu gotovim novcem.

S obzirom na to da je problematika blagajničkog poslovanja i fiskalizacije postala iznimno bitnom, vjerujemo da će poduzetnici uz pomoć ove knjige ispravno donijeti potrebne odluke te napraviti sve obračune i knjiženja u poslovnim knjigama. Vjerujemo da će ovaj priručnik naći svoje mjesto u svakodnevnom radu osoba iz područja financija i računovodstva te da će ispuniti očekivanja čitatelja.

Urednica izdanja: mr. sc. Katarina Horvat Jurjec, dipl. oec., ovl. rač.

SADRŽAJ

PREGOVOR II. IZDANJU	III
I. USTROJ BLAGAJNIČKOG POSLOVANJA	
<i>(Jasna VUK, dipl. oec., ovl. rač.)</i>	1
1. OBVEZA VOĐENJA BLAGAJNE	1
1.1. PRIMJENA ODREDBA O VISINI BLAGAJNIČKOG MAKSIMUMA	2
1.2. POSTUPANJE SA SVOTOM IZNAD BLAGAJNIČKOG MAKSIMUMA	7
1.3. ODLUKE I AKTI KOJIMA PODUZETNIK UREĐUJE BLAGAJNIČKO POSLOVANJE	10
2. TKO MOŽE OBAVLJATI BLAGAJNIČKE POSLOVE	14
3. NAČIN OBAVLJANJA BLAGAJNIČKOG POSLOVANJA	15
3.1. CENTRALIZIRANO VOĐENJE BLAGAJNIČKOG POSLOVANJA	15
3.2. DECENTRALIZIRANO VOĐENJE BLAGAJNIČKOG POSLOVANJA	16
3.3. PRIMOPREDAJA U BLAGAJNIČKOM POSLOVANJU	17
4. PROVJERA ISPRAVNOSTI BLAGAJNIČKIH ISPRAVA	17
II. OBRASCI GOTOVINSKOG PLATNOG PROMETA	
<i>(Tamara CIRKVENI, mag. oec., univ. spec. oec., ovl. rač.)</i>	21
1. OPĆENITO O OBRASCIMA GOTOVINSKOG PLATNOG PROMETA	21
2. ISPUNJAVANJE OBRAZACA GOTOVINSKOG PLATNOG PROMETA	22
2.1. ISPUNJAVANJE NALOGA ZA UPLATU	23
2.2. ISPUNJAVANJE NALOGA ZA ISPLATU	24
2.3. ISPUNJAVANJE DODATNIH PODATAKA OBRASCA HUB 3 PRILIKOM PLAĆANJA U INOZEMSTVO	27
III. TEHNIKA OBAVLJANJA BLAGAJNIČKOG POSLOVANJA	
<i>(Mr. sc. Katarina HORVAT JURJEC dipl.oec., ovl.rač.)</i>	29
1. BLAGAJNIČKE ISPRAVE	29
2. PODIZANJE GOTOVA NOVCA S TRANSAKCIJSKOG RAČUNA (ŽIRO-RAČUNA)	31
2.1. PODIZANJE GOTOVA NOVCA NA BANKOMATU	35
3. DOPUŠTENE ISPLATE U GOTOVINI	37
3.1. ISPLATE FIZIČKIM OSOBAMA (GRAĐANIMA) U GOTOVU NOVCU PREMA PROPISIMA O POREZU NA DOHODAK	40

3.1.1.	Isplate u gotovu novcu primitaka koji se ne smatraju dohotkom	42
3.1.2.	Isplata u gotovu novcu primitaka na koje se ne plaća porez na dohodak	44
3.1.3.	Primitci koji se obvezno isplaćuju na transakcijski račun	45
3.1.4.	Isplata u gotovu novcu primitaka na osnovi nesamostalnog rada (plaća i mirovina)	47
3.1.5.	Isplata u gotovu novcu primitaka od kapitala	50
3.1.6.	Isplata u gotovu novcu primitaka od osiguranja	51
3.1.7.	Isplata u gotovu novcu naknada za rad u vezi s izborima prema posebnim propisima	51
3.1.8.	Isplata za otkup sekundarnih sirovina i otpada	53
3.1.9.	Isplata građanima za prodane osobne stvari (osobnu imovinu)	53
3.1.10.	Isplata u gotovu novcu poljoprivrednicima	54
3.1.11.	Isplate u gotovu novcu primitaka koje ostvaruju djeca od obavljanja sezonskih poslova	55
3.1.12.	Isplate u gotovu novcu nagrada nerezidentima	56
3.2.	POVRAT PDV-A U OKVIRU PUTNIČKOG PROMETA IZ BLAGAJNE (<i>Dr. sc. Ljerka MARKOTA, ovl. rač.;</i> <i>Tamara CIRKVENI, mag. oec., univ. spec. oec., ovl. rač.</i>)	57
3.2.1.	Temeljni uvjeti za povrat PDV-a u okviru putničkog prometa	57
3.2.2.	Ispunjavanje Obrasca PDV-P	58
3.2.3.	Evidentiranje povrata PDV-a iz blagajne	60
4.	OBVEZNA ISPLATA NA TRANSAKCIJSKI RAČUN (ŽIRO-RAČUN)	62
5.	PLAĆANJE GOTOVIM NOVCEM IZMEĐU OBVEZNIKA FISKALIZACIJE	62
6.	PLAĆANJE GOTOVIM NOVCEM PREMA ZAKONU O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA	64
7.	ISPLATA U GOTOVU NOVCU PREMA ZAKONU O PROVEDBI OVRHE NA NOVČANIM SREDSTVIMA	65
8.	POLAGANJE GOTOVINE NA TRANSAKCIJSKI RAČUN (ŽIRO-RAČUN)	65
9.	GODIŠNJI POPIS (INVENTURA) BLAGAJNE I INVENTURNE RAZLIKE	68
9.1.	<i>MOGUĆI MANJKOVI U BLAGAJNI PODUZETNIKA</i> (<i>Dr. sc. Šime GUZIĆ, ovl. rač.</i>)	71
10.	CJELOVITI PRIMJER KNJIŽENJA BLAGAJNE	76

IV. FISKALIZACIJA BLAGAJNIČKOG POSLOVANJA	
<i>(Zrinko TRKOVIĆ, dipl. oec., ovl. rač.)</i>	81
1. OBVEZA FISKALIZACIJE	81
1.1. OBVEZNIK FISKALIZACIJE	82
1.1.1. Mali obveznik fiskalizacije	84
1.2. IZUZEĆE OD OBVEZE FISKALIZACIJE	85
2. ELEMENTI RAČUNA	87
2.1. BROJ RAČUNA	90
2.2. INTERNI AKT	91
3. POSTUPAK PROVEDBE FISKALIZACIJE IZDAVANJA RAČUNA	96
3.1. DIGITALNI CERTIFIKAT	96
3.2. DOSTAVA PODATAKA POREZNOJ UPRAVI	101
3.3. JEDINSTVENI IDENTIFIKATOR RAČUNA I IZDAVANJE RAČUNA	103
3.4. NEKE POSEBNOSTI KOD IZDAVANJA RAČUNA	106
3.5. POSTUPAK PROVEDBE FISKALIZACIJE MALIH OBVEZNIKA FISKALIZACIJE	107
3.6. PREKID VEZE, PRESTANAK RADA NAPLATNOG UREĐAJA	108
3.7. POSTUPANJE AKO NIJE MOGUĆE USPOSTAVITI VEZU ZA RAZMJENU PODATAKA	111
V. KREDITNE KARTICE U BLAGAJNIČKOM POSLOVANJU	
<i>(Dr. sc. Đurđica JURIĆ, ovl. rač.)</i>	113
1. POSLOVANJE KREDITNIM KARTICAMA TUZEMNIH IZDAVATELJA	113
1.1. EVIDENCIJA PROMETA	114
1.2. NAPLATA POTRAŽIVANJA OD IZDAVATELJA KREDITNE KARTICE	115
1.3. PRIMJER OBRAČUNA I KNJIŽENJA PRODAJE ROBE NA KREDITNE KARTICE U TRGOVINI NA MALO	115
2. POSLOVANJE KREDITNIM KARTICAMA INOZEMNIH IZDAVATELJA	117
3. UPORABA POSLOVNIH KARTICA	118
3.1. POSTUPAK PRODAJE NA POSLOVNU KARTICU	120
3.2. PLAĆANJE POSLOVNOM KARTICOM – POSTUPAK S ULAZNIH RAČUNOM	121
4. PLAĆANJE RAČUNA ZA POTREBE POSLOVANJA DRUŠTVA KREDITNOM KARTICOM ČLANA DRUŠTVA ILI ZAPOSLENIKA	124
5. PODIZANJE GOTOVINE NA BANKOMATU	125

VI. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE U TRGOVINI NA VELIKO I TRGOVINI NA MALO	
<i>(Dr. sc. Đurđica JURIĆ, ovl. rač.)</i>	129
1. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE U TRGOVINI NA VELIKO	130
1.1. <i>PREDUJAM NAPLAĆEN U GOTOVINI</i>	130
1.2. <i>PRODAJA ROBE NA VELIKO I NAPLATA RAČUNA R-1 U GOTOVINI</i>	133
2. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE U TRGOVINI NA MALO	137
VII. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE U UGOSTITELJSTVU	
<i>(Dr. sc. Ljerka MARKOTA, ovl. rač.)</i>	143
1. UVOD - ZAKONSKI OKVIR ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI UGOSTITELJSTVA	143
2. RAZVRSTAVANJE UGOSTITELJSKIH OBJEKATA PREMA VRSTI UGOSTITELJSKE USLUGE	145
3. OBVEZNE EVIDENCIJE U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU I HODOGRAM DOKUMENTACIJE	146
3.1. <i>KOJE EVIDENCIJE TREBAJU IMATI UGOSTITELJI U UGOSTITELJSKOM OBJEKTU I OSTALE OBVEZE</i>	146
3.2. <i>HODOGRAM SIROVINA I MATERIJALA - ULAZ/IZLAZ I PRATEĆA DOKUMENTACIJA</i>	148
3.3. <i>BLAGAJNE U UGOSTITELJSTVU</i>	149
4. NABAVA U GOTOVINI I EVIDENTIRANJE NABAVE	150
5. NAPLATA PRUŽENE UGOSTITELJSKE USLUGE	152
5.1. <i>NAPLATA PRUŽENE UGOSTITELJSKE USLUGE - HRANA I PIĆE, EVIDENTIRANJE PRIHODA I OBRAČUN POREZA</i>	152
5.1.1. <i>Kako se oporezuje pružena ugostiteljska usluga od 1. siječnja 2013.</i>	153
5.1.2. <i>Izračun preračunane stope PDV-a i poreza na potrošnju</i>	155
5.1.3. <i>Obračun PDV-a i poreza na potrošnju u ugostiteljskom objektu u 2013.</i>	156
5.2. <i>NAPLATA I PRIHODI OD PRUŽENIH USLUGA SMJEŠTAJA</i>	159
5.2.1. <i>Porezni položaj usluga smještaja u komercijalnim ugostiteljskim objektima</i>	159
5.2.2. <i>Računovodstveno evidentiranje prihoda od pružene usluge smještaja, obračun PDV-a i boravišne pristojbe</i>	160
6. RAČUNOVODSTVENE RADNJE U UGOSTITELJSTVU NA KRAJU GODINE	161

VIII. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE OBVEZNIKA POREZA NA DOHODAK – OBRTNIKA I SLOBODNIH ZANIMANJA

(Mr. sc. Katarina HORVAT JURJEC, dipl. oec., ovl. rač.)

Jasna VUK, dipl. oec., ovl. rač.)..... 163

IX. DEVIZNA BLAGAJNA

(Mr. sc. Nada DREMEL, dipl. oec., ovl. rač.)..... 169

1. UVOD 169

2. TKO JE REZIDENT, A TKO NEREZIDENT 170

3. STRANA SREDSTVA PLAĆANJA 172

4. POSLOVANJE STRANOM GOTOVINOM 173

4.1. NAPLATA U STRANOJ GOTOVINI I ČEKOVIMA 173

4.2. PLAĆANJE U STRANOJ GOTOVINI..... 174

4.3. PODIZANJE STRANE GOTOVINE ZA SLUŽBENA PUTOVANJA 175

4.4. DEVIZNA BLAGAJNA 175

4.4.1. Devizna blagajna za službena putovanja..... 176

4.4.1.1. Vrste službenih putovanja..... 176

4.4.1.2. Blagajnički maksimum..... 177

4.4.2. Devizna blagajna za vraćanje ostatka novca kupcu 179

4.4.3. Naplata/isplata nerezidentima kod igara na sreću 180

4.5. BLAGAJNE OVLAŠTENIH MJENJAČA 180

5. PRIJENOS STRANE GOTOVINE PREKO GRANICE 181

6. KRIVOTVORENA STRANA GOTOVINA 182

7. ZAKLJUČAK 182

X. PROPISI U SVEZI S BLAGAJNIČKIM POSLOVANJEM I FISKALIZACIJOM..... 183

1. ZAKON O FISKALIZACIJI U PROMETU GOTOVINOM..... 184

2. PRAVILNIK O FISKALIZACIJI U PROMETU GOTOVINOM 196

3. ZAKON O POTICANJU RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA

IZVADCI IZ ODREDBI ZAKONA KOJI SE ODNOSU NA DEFINIRANJE

VELIČINE PODUZETNIKA 208

4. ZAKON O POREZU NA DOHODAK

IZVADCI IZ ODREDBI ZAKONA KOJI SE ODNOSU NA

PLAĆANJE U GOTOVINI..... 209

5. PRAVILNIK O POREZU NA DOHODAK

IZVADCI IZ ODREDBI PRAVILNIKA KOJI SE ODNOSU NA

PLAĆANJE U GOTOVINI..... 209

6. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJU TERORIZMA	
<i>IZVADCI IZ ODREDBI ZAKONA KOJI SE ODMOŠE NA</i>	
<i>PLAĆANJE U GOTOVINI.....</i>	211
7. ZAKON O PROVEDBI OVRHE NA NOVČANIM SREDSTVIMA	
<i>IZVADCI IZ ODREDBI ZAKONA KOJI SE ODMOŠE NA</i>	
<i>PLAĆANJE U GOTOVINI.....</i>	212
8. OPĆI POREZNI ZAKON	
<i>IZVADCI IZ ODREDBI ZAKONA KOJI SE ODMOŠE NA</i>	
<i>PLAĆANJE U GOTOVINI.....</i>	212